

Seneste Nyt nr. 36

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Foreningen Svend Gønge

Februar 2011

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Møllergaarden 3,
4750 Lundby
Tlf.: 6130 1004

goenge@lundbyweb.dk

www.syvsogne.dk

Bestyrelse:

Formand:
Peter Sten Hansen

Næstformand:
Villy Lørich

Kasser:
Jens Hallqvist

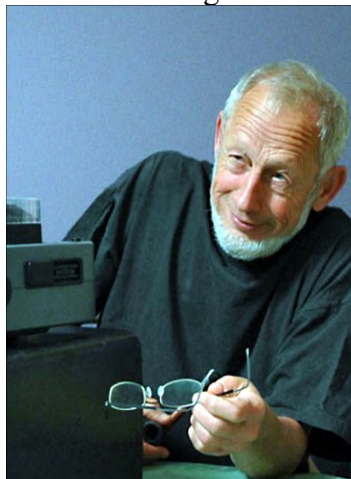
Sekretær:
Jens Beck

Bestyrelsesmedlem:
Gunnar Stobbe

Redaktion på SN:
Jens Beck,
svendgoengepoulsen@gmail.com

”Hverdagsliv på Gøngenhøvdingens tid”

Foredraget på den ordinære generalforsamling i FSG

privatfoto

Tidligere museumsinspektør ved Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Ove H. Nielsen kommer til generalforsamlingen i Foreningen Svend Gønge og fortæller om dagligliv i 1600-tallet. Ove H. Nielsen er kendt som meget levende og humoristisk fortæller, og han ledsager sit foredrag med lysbilleder.

En tid på godt og ondt. Det kunne også være overskriften på det foredrag, Ove H. Nielsen, tidligere museumsinspektør ved Lolland-Falsters Stiftsmuseum, afholder i forlængelse af generalforsamlingen i Foreningen Svend Gønge, onsdag den 2. marts kl. 19 i Medborgerhuset Lundby, Banevej 4 i Lundby.

Ove H. Nielsen vil fortælle om Gøngenhøvdingen Svend Poulsens samtid, så ingen kunne finde på at ønske sig tilbage til "de gode gamle dage".

Vi skal høre om adel og borger, præster og bønder og om dem, der ikke var nogen af delene, såsom rakkere, stoddere og andre udstødte. Der bliver også fortalt om Slattenpatten, der bærer prædikestolen i Vejlø Kirke.

Alle, der kunne tænke sig at høre Ove H. Nielsen, er velkomne til mødet i Medborgerhuset Lundby. Det kræver dog et medlemskab af Foreningen Svend Gønge. Det kan tegnes ved indgangen og er gratis.

Medlemmer får jævnligt et nyhedsbrev pr. mail, og bliver inviteret til foreningens arrangementer.

Helt nye medlemmer kan dog ikke stemme på generalforsamlingen, men er valgbare. Kun de, der har meldt sig ind senest 31. december 2010, har stemmeret på årets generalforsamling.

Ambassadører:

Godsejer,
Kammerherre og
Hofjægmester,
Bernt Johan Collet,
Lundbygård.

Hofjægmester og
Godsejer,
Peter Zobel,
Bækkeskov.

Godsejer,
Peter Oxholm
Tillisch,
Rosenfeldt.

Godsejer,
Gerner Wolff-
Sneedorff,
Engelholm.

Godsejer,
Peter Henrik
Tesdorpf
Gjorslev Gods.

Regionsmedlem,
Peter Madsen
Rone Klint, Præstø.

Borgmester,
Marie Stærke,
Køge kommune.

Borgmester,
Henrik Holmer,
Vordingborg
Kommune.

Borgmester,
Henning Jensen,
Næstved Kommune.

Borgmester,
Poul Arne Nielsen,
Stevns Kommune.

Borgmester,
Knud Erik Hansen,
Faxe Kommune.

Tidl. borgmester,
René Tuekær,
Faxe Kommune.

Tidl.
folketingsmedlem,
socialrådgiver,
Hanne Reintoft

På generalforsamlingen er to medlemmer af bestyrelsen på valg, nemlig Gunnar Stobbe, Tappernøje, og Jens Hallqvist, Lundby. De stiller begge op til en ny to-års periode i bestyrelsen.

1. suppleant Birgit Rasmussen, Lundby, stiller også op igen, mens 2. suppleant Mogens Rasmussen, Hammer, ikke ønsker genvalg. I den forbindelse ønsker bestyrelsen at takke Mogens Rasmussen for hans indsats i bestyrelsen, hvor han med sit gode humør og sine gode idéer har ydet en uvurderlig indsats.

Der skal på mødet i det mindste vælges en ny suppleant.

Generalforsamlingen afholdes efter foreningens vedtægter. Forslag til punktet indkomne forslag skal være formanden i hænde senest onsdag den 16. februar kl. 19. De sendes til sten@post7.tele.dk.

Ovenstående tekst er også udgivet i 4750 Avisen.

Yderligere oplysninger:
Formand for Foreningen
Peter Sten Hansen, tlf. 6130 1004

En djævel fordrives fra en mand. Billedet forestiller Jesus, som jager en djævel ud af en mand, der var stum. Bagefter kunne han tale - fortæller Bibelen. Fra T. Troels-Lund: Dagligliv i Norden VI, s. 30

Tidl.
folketingskandidat
Gina Øbakke,

Generallojnant,
Kjeld Hillingsø

Turistchef,
Lars Nielsen
Køge Kommune

Borgmester,
Anders Pettersson,
Osby Kommun.

Viceborgmester,
Erland Nilsson,
Osby Kommun.

Kultur- og
fritidschef,
Tommy Johansson,
Osby Kommun.

Ordførende i
Föreningen för
Snapphelandet,
Marco van Brink,
Osby.

Kollektive medlemmer:

Lundby
Menighedsråd

Borgerforeningen
Lundby

Eskildstrup
Kulsvierlaug

Den fjerde og tyvende Søndag

efter Trinitatis;

Evangelium, Matth. 9.

Er Jesus talede dette med dem, see, da kom en af
de Øverster og faldt ned for hannem og sagde: Herre,
min Datter er nu død, men kom og læg din Haand
paa hende, da bliver hun levendes. Jesus stod op og
fulgte efter hannem, og hans Disciple.

Dg see, en Qvinde, som havde tolv Aar havt

¹⁾ frebsommeligt; Orig.: frugtommeligt.

*Billedet er fra Luthers Hauspostille som Lillian Saaek refererede til og brugte
til gudstjenesten nov. 2010 i Lundby Kirke*

Menighedsrådet i Lundby, Foreningen Svend Gønge og sognepræst Lillian Saaek afholdt 1600-tals gudstjeneste i Lundby Kirke

Skrevet af Sognepræst Lillian Saaek ved Lundby Kirke

I anledning af Svend Gønges 400 år, blev jeg spurgt om jeg ville
forestå en gudstjeneste, som den var i 1600-tallet.

Grundlaget for rekonstruktionen er er Thomissens salmebog, der
udkom i 1569 cirka 30 år efter reformationen. Hans Tkomissøn var

rektor i Ribe og senere førstepræst ved Vor Frue kirke i København og stifts provst for Sjælland.

Der blæste nye vinde dengang over Danmark. Vi fik mulighed for at synge det kristne budskab i form af salmer på vores modersmål. Paven skulle ikke længere bestemme, hvordan Biblen skulle læses og forstås. Og biblen blev oversat til dansk i 1550 og med bogtrykkerkunstens opfindelse, fik flere og flere mulighed for at læse Biblen selv.

Man kunne ikke betale sig fra sine synder, men måtte tage ansvaret på sig, og bede Gud om tilgivelse, med ordene fra Fadervor på sinde, *ske din vilje*.

Salmerne skulle bruges til at undervise almuen, folket i den nye lære fra Wittenberg, og derfor kan det være noget af en tør sprogbrug der er i mange af de salmer som blev sunget dengang. Men mange af salmerne er stadig i brug i dag.

Man sang dengang melodierne med ulige lange nodeværdier, hvilket gør dem vanskelige at udføre. Samtidig var tempoet betydeligt langsommere end i dag, hvor vi har tilpasset os samfundet omkring os i tempo.

Orgler fandtes dengang i byerne, men yderst sjældent på landet. Og musikken bestod altså af menighedens salmesang og præstens messesang.

Alt blev messet, ikke bare de liturgiske tekster, men også bibelske læsninger, epistel og evangelium, og hele nadverritualet. Jeg messede i et begrænset omfang, efter traditionen.

Man havde faste salmer før prædiken, efter hvilken tid på kirkeåret man befandt sig. I trinitatistiden, som vi befandt os i, var det ”Nu bede vi den Helligånd”. Og til at lede salmesangen havde man dengang, som nu kirkesangeren – degnen. Man stod op, når man sang, af gode grunde, for der var ingen kirkebænke.

Det gjorde vi også til gudstjenesten og alt foregik meget langsomt, selvom hele gudstjenesten ikke tog meget mere end en almindelig højmesse, det vil sige en time. Det ville nok ikke være gået an i 1600-tallet, men her måtte jeg vige lidt fra det oprindelige, af hensyn til ”folket” og det kunne jeg forstå bagefter, at de var glade for. Vi stod altså op hver gang vi sang og sad ned under læsningerne.

Ind- og udgangsbøn havde man ikke på det tidspunkt og der var heller ikke nogen trosbekendelse, som vi kender den, men i stedet en særlig trosbekendelses salme, skrevet af Luther over den nikænske trosbekendelse. Den er stadig at finde i salmebogen og hedder ”Vi tro, vi alle tro på Gud”.

Vi sang salmerne, som man gjorde det dengang: Kirkesangeren sang første vers for, og vi gentog første vers og sang med på resten af salmen.

Præsten havde messetøj på under hele gudstjenesten, undtagen på prædikestolen, altergangen var gående, man havde hverken knæfald eller særkalke. Vi dyppede brødet i kalken.

Og indsamling til kollekt foregik umiddelbart efter, hvor degnen kom ned igennem kirken med indsamlings poser. Indsamling har der været, men hvornår det skete har ikke været helt muligt at opstøve.

Kirkebønnen havde en anden plads og evangelielæsningen, som jeg læste i dagens anledning, var taget fra første tekstrække. Der var ikke nogen anden tekstrække på det tidspunkt. Og den blev læst op af Luthers Hauspostille fra 1564.

Prædiken var Luthers egen tanker og ord til denne tekst, forkortet og lettere fortolket, så den var forståelig for os i 2010.

Og så havde vi valgt at lytte til instrumental musik fra den tid; blokfløjte, guitar og orgel. Kirkeordnningen fra 1660 siger, der blev musiceret på instrumenter i bykirkerne.

Vi begyndte således gudstjenesten med et præludium fra renæssancen på blokfløjte og guitar, for derefter at synge Martin Luthers reformationssalme, ” Vor Gud han er så fast en borg”.

En spændende rejse tilbage i tiden der tog lidt over en time, hvor præsten, der meget imod tidens ånd, var kvinde – men det forsøgte vi at se igennem fingrene med.

En af Luthers store fortjenester var, at han så hvor vigtigt det er, at går tilbage til de oprindelige kilder og med egne øjne konstaterer, hvad de handler om. Paulus skrev i sit første brev til Timotheus: *For der er én Gud og én formidler mellem Gud og mennesker,*

	<i>mennesket Kristus Jesus.</i> Luther tog ham på ordet, og det gør vi så sandelig også, hver søndag i den Luthersk evangeliske kirke, den dag i dag.
--	--

Lillian Saaek